

UNIwersYTET WARSZAWSKI
SPRAWOZDANIE Z OCENY WŁASNEJ 2011
DZIAŁANIA NA RZECZ ZAPEWNIENIA I DOSKONALENIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA
ZWIĄZANE Z ZASADAMI ZAPEWNIENIA I DOSKONALENIA JAKOŚCI KADRY DYDAKTYCZNEJ

1. Informacje wstępne

W roku akademickim 2010/2011 – zgodnie z harmonogramem przyjętym przez Uczelniany Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia (dalej: UZZJK)¹ – zespoły zapewnienia jakości kształcenia w jednostkach organizacyjnych Uniwersytetu Warszawskiego przygotowały sprawozdania z oceny własnej jednostek dotyczące zasad zapewnienia i doskonalenia jakości kadry dydaktycznej. Sprawozdania opracowane zostały według formularza sporządzonego przez UZZJK z uwzględnieniem m.in. *Standardów i wskazówek dotyczących zapewnienia jakości kształcenia w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego* (ENQA, Bergen 2005; 1.4 *Zapewnienie jakości kadry dydaktycznej*) oraz stosowanych przez Uniwersytecką Komisję Akredytacyjną *Kryteriów dokonywania ocen kadry naukowo-dydaktycznej*, zawartych w Załączniku nr 7 do *Uchwały Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich z 31 stycznia 1998 r. w sprawie zasad postępowania akredytacyjnego*.

Sprawozdania opracowane zostały przez zespoły zapewnienia jakości kształcenia wszystkich 19 wydziałów oraz zespoły 7 innych jednostek naukowo-dydaktycznych Uniwersytetu Warszawskiego (Centrum Europejskiego, Centrum Kształcenia Nauczycieli Języków Obcych i Edukacji Europejskiej, Centrum Studiów Samorządu Terytorialnego i Rozwoju Lokalnego, Instytutu Ameryk i Europy, Instytut Badań Interdyscyplinarnych „Artes Liberales”, Szkoły Języków Obcych, Studium Wychowania Fizycznego i Sportu).

2. Stan działań na rzecz zapewnienia i doskonalenia jakości kadry dydaktycznej

Analiza sprawozdań prowadzi do wniosku, że w większości jednostek zapewnianie i doskonalenie jakości kadry dydaktycznej nie jest postrzegane jako odrębne zadanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Dotychczasowe rozwiązania, zarówno wynikające z tradycji funkcjonowania poszczególnych jednostek, jak i ogólnouniwersyteckie (§ 19 *Regulaminu studiów na UW*), uznawane są przeważnie za wystarczające do zagwarantowania odpowiedniego poziomu dydaktyki.

Dominuje przeświadczenie, że wieloletnia praktyka nauczycielska równoważy niedostatki przygotowania pedagogicznego, umacnianie przez dotychczasową tradycję funkcjonowania jednostek, w których nie organizowano dotąd żadnych form doskonalenia kompetencji dydaktycznych dla nauczycieli akademickich. Wskutek tego także oferta Szkolenia z Dydaktyki Szkoły Wyższej w ramach Programu Doskonalenia Nauczycieli Akademickich UW (w projekcie „Nowoczesny Uniwersytet”) jest wykorzystywana w niewielkim stopniu. W większości jednostek brakuje skutecznych regulacji działań zachęcających do podnoszenia jakości pracy dydaktycznej. Przydzielanie nagród za osiągnięcia dydaktyczne nie jest powszechną praktyką jednostek UW, a ich ranga jest znacznie niższa niż ranga nagród za

¹ Harmonogram tematyczny sprawozdań z oceny własnej w kadencji 2008-2012, przyjęty 27 listopada 2008 na podstawie § 5 *Uchwały nr 240 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie systemu zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia na Uniwersytecie Warszawskim*: 2008/2009 – zasady zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programów nauczania i ich efektów, 2009/2010 – zasady oceniania studentów oraz funkcjonowanie systemu USOS, 2010/2011 – zapewnienie i doskonalenie jakości kadry dydaktycznej, 2011/2012 – misja i strategię jednostek oraz misja i strategia uczelni.

działalność naukową. Również kryteria oceny okresowej nie motywują do podnoszenia poziomu umiejętności dydaktycznych i silnego zaangażowania w pracę dydaktyczną.

Zarazem jednak sprawozdania dowodzą, że rośnie świadomość wagi działań na rzecz zapewnienia jakości kadry dydaktycznej. Powszechne i traktowane już jako niezbędne i oczywiste są badania ankietowe dotyczące opinii studentów na temat zajęć. Wyniki badań są przedmiotem namysłu prowadzących oceniane zajęcia oraz ich zwierzchników, są omawiane i stanowią podstawę decyzji zmierzających do utrzymania wysokiego poziomu dydaktyki. Innym przejawem przekonania o pilnej potrzebie zagwarantowania wysokiej jakości zajęć jest również powszechne wskazywanie konieczności kształcenia doktorantów i młodych nauczycieli akademickich w zakresie dydaktyki szkoły wyższej i metodyki nauczania.

3. Przykłady dobrych praktyk

Do dobrych praktyk wskazanych w sprawozdaniach należą:

1) motywowanie nauczycieli akademickich jednostki do wysokiej jakości pracy dydaktycznej poprzez ustanowienie nagród za działalność dydaktyczną, przydzielanych według opublikowanych jasnych kryteriów, zawierających m.in. wymóg wykorzystania wyników badań ankietowych przedstawiających opinie studentów na temat zajęć;

2) podnoszenie liczby nauczycieli akademickich posiadających kwalifikacje pedagogiczne poprzez:

a) opracowanie kryteriów oceny kompetencji dydaktycznych w wypadku konkursów na stanowisko adiunkta;

b) opracowanie kryteriów oceny umiejętności dydaktycznych wymaganych w wypadku obsady zajęć przez osoby spoza grona nauczycieli akademickich jednostki;

3) podnoszenie jakości zajęć dydaktycznych poprzez wprowadzenie zasady omawiania ich programu i sylabusu przez koordynatora przedmiotu i zespół nauczycieli akademickich realizujących ten przedmiot przed rozpoczęciem oraz po zakończeniu zajęć;

4) Wspieranie rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej w zakresie kompetencji językowych poprzez:

a) przygotowanie dla nauczycieli akademickich jednostki zajęć z języka obcego, dostosowanych do potrzeb wynikających z prowadzenia zajęć i badań w zakresie danej dyscypliny i dziedziny nauki;

b) wprowadzenie w jednostkach zasady stałego dofinansowania udziału w zajęciach z języka obcego dla kadry naukowo-dydaktycznej.

4. Harmonogram działań na rzecz zapewnienia jakości kształcenia, ustalony w wyniku analizy sprawozdań z oceny własnej

1) Upowszechnianie informacji o ofercie Programu Doskonalenia Nauczycieli Akademickich UW w projekcie Nowoczesny Uniwersytet – kompleksowy program wsparcia dla doktorantów i kadry dydaktycznej Uniwersytetu Warszawskiego (2010-2013):

a) w zakresie Szkolenia z Dydaktyki Szkoły Wyższej,

b) w zakresie zajęć wizytowanych umożliwiających podnoszenie jakości dydaktyki poprzez współpracę z trenerami i metodykami nauczania (termin: do czerwca 2012).

2) Opracowanie ogólnouniwersyteckiego programu kształcenia dla doktorantów UW, rozwijającego umiejętności dydaktyczne, zgodnie z § 4 *Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, z dnia 1 września 2011 r., w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych* (termin: do maja 2012).

3) Opracowanie przez UZZJK propozycji takich rozwiązań systemowych dla wewnętrznych systemów zapewniania jakości kształcenia w jednostkach, które będą sprzyjać podnoszeniu kwalifikacji i jakości kadry dydaktycznej (termin: do 30 kwietnia 2012).

4) Przyjęcie przez Rady tych jednostek UW, które prowadzą kształcenie, uchwał w sprawie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w jednostce, zawierających m.in. regulacje sprzyjające podnoszeniu kwalifikacji i jakości kadry dydaktycznej (termin do 29 czerwca 2012).

W imieniu Uczelnianego Zespołu Zapewnienia Jakości Kształcenia

dr hab. Paweł Stępień, prof. UW
Przewodniczący Uczelnianego Zespołu Zapewnienia Jakości Kształcenia

Sprawozdanie zaakceptowane przez Rektora Uniwersytetu Warszawskiego,
prof. dr hab. Katarzynę Chałasińską-Macukow, w dniu 29 marca 2012 r.